

Justiits- ja Digiministeerium
info@justdigi.ee

Teie 12.03.2026

Meie 01.04.2026

nr 8-1/1924-1;
JDM/26-0330/-1K
nr 1.1-11/1180-3

Prokuratuuriseaduse muutmise seaduse eelnõu

Austatud proua minister

Kooskõlastame prokuratuuriseaduse muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel.

1. Prokuratuuriseaduse (edaspidi *ProkS*) § 16 lg 2 muudatus – palume seletuskirja täiendada, milline õiguslik tähendus on prokuröride konkursikomisjoni arvamusel. Seletuskirja kohaselt hindab prokuröride konkursikomisjon kandidaati. Kas prokuröride konkursikomisjoni arvamus on ministrile või riigi peaprokurörile siduv?

2. Kehtiva ProkS § 22 lõike 4 kohaselt võib riigi peaprokurör Ida-Viru maakonda Viru Ringkonnaprokuratuuri ametisse nimetatavatel või üleviidavatel prokuröridel suurendada ametipalka kuni 1000 euro võrra kuni neljaks aastaks. Muudatuse kohaselt võidakse ametipalka suurendada kõigil Viru Ringkonnaprokuratuuri Ida-Viru maakonnas töötavatel prokuröridel kuni 20% võrra. Seletuskirja kohaselt on mõistlik kehtestada ametipalga suurendamise võimalus protsendiga ametipalgas, mitte konkreetse rahalise väärtusega, kuid milles see mõistlikkus seisneb, seda pole põhjendatud. Leiame, et kuna prokuröride palk on sõltuvuses kõrgemate riigiteenijate ametipalga seaduses (KRAPS) toodud riigi peaprokuröri palgast (vt ka meie märkust 3) ja eeldatavasti igal aastal tema palk ja seetõttu ka kõigi prokuröride palk tõuseb, siis on see 20% ka igal aastal järjest suurem. See aga toob riigile järjest rohkem kulusid.

Ida-Viru maakonna prokuröridele 20% palgatõus saab olla üks riigi eelarvestrateegia – riigieelarve eelnõu (RES-RE) protsessi lisataotlusi. Juhul kui RES-RE protsessis otsustatakse selleks raha eraldada, saab eelnõu selle sätte juurde tagasi tulla, seniks peaks eelnõu ootele panema, kuni rahastamisotsus palgakasvuks tehakse. Teine variant on tuua eelnõu seletuskirjas välja, et kui täiendavaid vahendeid palgakasvuks ei eraldata, leiab Justiits- ja Digiministeerium vahendid oma valitsemisala eelarve piires.

Seletuskirja kulude osas on küll märges, et *Eelduslikult leitakse vajalikud summad RES läbirääkimiste käigus ning realselt rakenduks muudatus alates 2027. a, kuid eelnõust ei nähtu sätte hilisem rakendamine.*

3. Kuna eelnõuga juba võetakse lahti ProkS § 22, milles reguleeritakse prokuröride ametipalk, siis teeme ettepaneku tunnistada § 22 lõike 2 punktid kehtetuks või sätestada üksnes miinimummäär. Ettepaneku sisu on siduda prokuröride palgad KRAPS indeksist ehk riigi peaprokuröri palgast lahti. Selline palkade sätestamine teistes seadustes ei ole kooskõlas KRAPSi algse mõttega, laiendab seda ja on koormav riigieelarvele. Samuti tekitab see ebavõrdset kohtlemist võrreldes muu ametnikonnaga ja teiste riigieelarveliste asutuste vahel, kelle palkade üle otsustatakse riigieelarve protsessis vastavalt eelarvevõimalustele. Ka kohtujuristide sidumine sarnaselt kohtunike palkadega ei ole olemuselt õige, ega õigusta ebavõrdset palgapoliitikat riigiasutuste ametkondades.

4. ProkS täiendamine §-ga 24¹ – ametist vabastatud prokurörile makstakse hüvitisena viimase ametikoha poole aasta ametipalk, kui ta vabastatakse prokuröride arvu vähendamise tõttu. Esiteks palume seletuskirjas selgitada, kas Ida-Viru maakonna prokuröride puhul tähendab, et makstakse ametipalka koos suurendusega? Teiseks, kas prokurörile ei peaks eelnevalt teist ametikohta pakkuma, kui mujal on vabu ametikohti? Kolmandaks, ei ole põhjendatud, et madalamale ametikohale nimetamisel makstakse ikkagi 6 kuu ametipalk koos lisatasudega (lõige 2). Neljandaks, seda rakendusakti pole isegi kehtestatud, mis prokuröride arvu määraks (alus ProkS § 5¹). Mille vastu prokuröride arvu võrdlema hakatakse? Sama probleem tekib prokuröride arvu suurenemisega (ProkS § 50 täiendamine lõikega 1²). Seletuskirja mõjude osas puudub analüüs, mis kulud sellega kaasnevad. Oleme nõus maksimaalselt 3 kuu ametipalga maksmisega neile, kelle koht koondatakse ja ei ole võimalik pakkuda teist prokuröri kohta.

5. Eelnõu jõustumisaeg, 1. juuli 2026. a, ei ole head õigusloome tava arvestades realistlik. Samuti ei ole 2026. aasta riigieelarves arvestatud Ida-Viru prokuröride palgakõrgendusega sellisel määral, mida seaduse jõustumine eeldab.

6. Seletuskirja lk 11 on toodud välja eelnõu jõustumise aeg, *et jõutaks pärast seadusemuudatuse vastuvõtmist Riigikogus ning Vabariigi Presidendi poolt väljakuulutamist teha vajalikud personalimuudatused ja vajadusel võimalikud IT-arendused.* Seletuskirjas ei täpsustata, mis IT-arendused on vajalikud? Kas/kelle eelarves on vahendid IT-arendusteks olemas, kas katteallikad on olemas? Seletuskirja kulude 7. osas „Seaduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja seaduse rakendamisest eeldatavad tulud“ ei ole samuti midagi selgitatud. Palume seletuskirja täpsustada.

7. Seletuskirja 7. osas „Seaduse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja seaduse rakendamisest eeldatavad tulud“ on võimalike kuludena välja toodud: mõju eelarvele 0,3 mln eurot (20 % palgalisa arvestus) ja mainitud, et see on seaduse rakendamisega kaasnev suurim

kulu. Seletuskirjas ei ole selgitatud, mis kulud siis võivad veel kaasneda ja mis on katteallikad? Palume seletuskirja täpsustada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Marge Kaskpeit 5885 1423 Marge.Kaskpeit@fin.ee
Martin Kulp 5885 1442 Martin.Kulp@fin.ee
Rando Kängsepp 5982 5053 Rando.Kangsepp@fin.ee
Kairi Jürgenson 5982 5041 Kairi.Jyrgenson@fin.ee